

Raadsvoorstel

Agendanr. :
Reg.nr. : 07.0677
B&W verg.. : 28 augustus 2007
Cie_verg. :
Raadsverg.. : 2 oktober 2007

Onderwerp: Wijziging van de GFT inzameling

1) Status

Op grond van uw bevoegdheid kaders voor beleid op hoofdlijnen te stellen bieden wij u, ter vaststelling, dit voorstel met besluit aan over een door ons voorgestane wijziging ten aanzien van de huidige inzameling van Groente Fruit en Tuin afval (GFT).

2) Samenvatting

Wij stellen u voor om vanaf 1 februari 2008 alternerend (om de week) het groente- en fruitafval (de GF-fractie) tegelijk met het restafval in te zamelen in de grijze container en het tuinafval (de T-fractie) in de groene container. Deze wijziging van de huidige GFT-afval inzameling heeft milieuhygiënische, bedrijfsmatige en financiële voordelen. Omdat daardoor tevens het huidige 'stankprobleem' van de groene container verdwijnt kan de thans bestaande zomerinzameling (wekelijks GFT-afval inzamelen gedurende de maanden juni, juli en augustus) met ingang van 2008 komen te vervallen.

De aanleiding voor deze aanpassing is feitelijk gelegen in recente onderzoeken die aantonen dat er, met de kwaliteit van de huidige verbrandingsovens, feitelijk geen significant verschil meer is tussen verbranden, composteren of vergisten van GFT afval. De staatssecretaris van VROM heeft al eind 2004 op advies van het Afval Overleg Orgaan (thans Senternovem) besloten om een soepeler inzamelplicht voor het GFT-afval mogelijk te gaan maken door een wijziging van de wet Milieubeheer. Deze wetwijziging zal naar verwachting eind 2007 of mogelijk begin 2008 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Vooruitlopend hierop mogen gemeenten al starten met de gewijzigde inzameling. (zie ook <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=9165>)

Concreet houdt ons voorstel in:

- dat met ingang van februari 2008 voor woningen met een (groene) minicontainer voor GFT-afval de GF-fractie met het restafval tweewekelijks met de (grijze) minicontainer wordt ingezameld en verwerkt.
- dat de T-fractie (tuinafval: snoeihout, blad, gras e.d.) eveneens tweewekelijks wordt ingezameld met de (groene) minicontainer. Deze fractie kan vervolgens bewerkt worden tot biomassa, waarmee uitvoering kan worden gegeven aan de gemeentelijke doelstelling om 5% duurzame energie toe te passen in 2010 en 10 % in 2020.
- dat de huidige zomerinzameling met ingang van 2008 kan komen te vervallen.

De inzameling en verwerking van GFT-afval bij gestapelde woningbouw en hoogbouw blijft ongewijzigd.

De nieuwe manier van inzamelen van het totale GFT-afval levert een jaarlijkse netto besparing op van in totaal € 350.000,-. Een deel daarvan (€ 210.000,-) zal worden ingezet om de afvalstoffenheffing met ingang van 2008 met € 3,55 per aansluiting te verlagen. Het resterende deel (€ 140.000,-) zal worden gebruikt ter afdekking van de kosten van inning van de Afvalstoffenheffing (€ 130.000) en die van milieuhandhaving (€ 10.000). Beide bedrijfsgebonden kosten werden tot nu toe niet of slechts gedeeltelijk in de heffing verwerkt. Deze kosten zullen als ombuigingsmaatregel bij de begrotingsbehandeling 2008 worden ingebracht.

Het serviceniveau aan de burger voor wat betreft tuinafval blijft op het huidige hoge niveau (zie verderop blz 5). Door het in stand houden van deze hoge service voor wat betreft het tuinafval is er geen noodzaak om in de zomer een dubbele inzameling van de T fractie nog in stand te houden.

3) Inleiding

Medio jaren negentig was het in de bodem storten van ongesorteerd afval nog gebruikelijk. De ontwikkeling ten aanzien van het verbranden van afval stond nog in de kinderschoenen en het ontbrak aan goede alternatieven voor storten. Stortplaatsen die nog operationeel waren kregen het echter financieel steeds zwaarder in verband met de strenge en steeds strenger wordende eisen die door de centrale overheid vanuit milieuoverwegingen aan storten werden gesteld. Die eisen hadden betrekking op nazorg.

Onder invloed van de marktwerking ontstonden er vervolgens met of zonder overheidssubsidie goedkopere verwerkingsalternatieven.

Als gevolg van de hiervoor aangegeven beweging werd beleidsmatig zwaar de nadruk gelegd op het beperken van de hoeveelheid te storten afval door middel van hergebruik en gescheiden verwerking van bruikbare deelstromen. Milieustations werden aangelegd waar burgers bepaalde soorten afval gescheiden konden aanleveren. In die geest ontstond in 1994 ook de wettelijke plicht voor gemeenten om onder andere GFT-afval gescheiden van de rest van het afval te gaan inzamelen. Door het composteren van het gescheiden ingezamelde GFT-afval kon bovendien een volkomen natuurlijk en bruikbaar product -compost -worden gemaakt van iets wat eerst afval was.

Inmiddels is met het op grotere schaal beschikbaar komen van meer en meer milieuhygiënisch verantwoorde verbrandingscapaciteit het storten van afval uiteindelijk wettelijk verboden. Tussen verbranden en composteren (van GFT) bestaat uit milieuhygiënisch oogpunt geen significant verschil aangezien beide verwerkingsmethoden CO₂ neutraal zijn. Qua kosten is verbranden echter dubbel zo duur als composteren. Met verdere scheiding tussen GF en T waarbij dit laatste 90 % van het totale GFT vormt kan een aanzienlijke kosten reductie worden bereikt door goedkopere compostering of voorbereiding voor biomassa. Het Gf deel kan zonder probleem bij het restafval worden gevoegd. Handhaving van de huidige wettelijk verplichting om GFT afval afzonderlijk (en op basis van eigen beleid in de zomer wekelijks) in te zamelen op basis van het oorspronkelijke doel is daarmee met milieuarargumenten en ook kostentechnisch niet langer te onderhouden.

4) Inhoud

▪ **Probleemstelling + korte toelichting:**

Vorenstaande ontwikkeling wordt ook op rijksniveau onderschreven. De staatssecretaris van VROM heeft eind 2004 op advies van het Afval Overleg Orgaan (thans Senternovem) besloten om een soepeler inzamelplicht voor het GFT-afval mogelijk te zullen gaan maken door een wijziging van de wet Milieubeheer. Daarbij is aangegeven dat de gemeenten, als zij bepaalde wijzigingen al eerder willen doorvoeren, niet hoeven te wachten op de formele wetwijziging. De staatssecretaris baseert zich daarbij op een Milieu Effect Rapportage behorende bij het Landelijk Afval Plan waaruit blijkt dat er geen significant verschil bestaat tussen gescheiden inzamelen en composteren versus inzamelen en verbranden. De wetwijziging zal naar verwachting eind dit jaar of begin 2008 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Daarmee wordt een aanpak als bovenomschreven ook wettelijk mogelijk. Dit wordt onderstaand verder uitgewerkt en gemotiveerd.

▪ **Wijze van aanpak /oplossingsrichting:**

Diverse gemeenten hebben op basis van het vorenstaande de afgelopen tijd al een besluit genomen om te stoppen met het afzonderlijk inzamelen van de totale GFT-fractie (Rotterdam), Horst aan de Maas, Hoogezand, Noord Veluwe (Putten etc.), Deventer (alleen hoogbouw), Leerdam, Amsterdam (De Pijp), Schiedam, Utrecht (binnenstad). Daarnaast zijn er gemeenten die daarmee gedeeltelijk zijn gestopt in hun buitengebied danwel hun centrum. Enkele grote(re) daarvan zijn Amsterdam, Alkmaar, Apeldoorn, Arnhem, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, Heerlen, Helmond, Rotterdam, Zwolle (bron Senternovem).

Enkele "Bossche" getallen en hoeveelheden:

59.000 aansluitingen	68.457 ton afval (totaal)	11.398 ton GFT (16.6 %)
134.000 inwoners	510 kilo per inwoner	85 kilo per inwoner

11.400 ton GFT	10 % GF-afval	1.140 ton
	15 % snoeihout	1.710 ton
	75 % gras, blad ed	8.550 ton
	totaal:	11.400 ton

Momenteel zamelen wij het restafval en het GFT-afval om de week (alternerend) gescheiden in. Vervolgens wordt het restafval verwerkt in de verbrandingsovens van Essent en het GFT-afval wordt gecomposteerd.

Het GFT afval bestaat voor circa 90 % uit tuinafval. Zonder afbreuk te doen aan het milieurendement is het aantrekkelijk om alleen de T-fractie gescheiden in te zamelen en te verwerken. De verwerkingskosten van alleen de T-fractie tot compost of biomassa liggen namelijk op circa de helft van het composteren van GFT-afval. Die T-fractie is verder geschikt om tot bruikbare biomassa op te werken. Deze biomassa kan ofwel op beperkte schaal in eigen beheer worden omgezet in warmte ofwel in daarvoor geschikte centrales waar elektriciteit wordt opgewekt gebruikt worden voor omzetting in duurzame energie. Hiermee kan worden bijgedragen aan de gemeentelijke doelstelling om 5% duurzame energie toe te passen in 2010 en 10% in 2020.

De overige 10 % bestaat uit de natte GF-fractie. Deze GF-fractie heeft in het totale GFT-afval een gemiddeld gewichtspercentage van 10% en een aanzienlijk lager volumepercentage. Hierdoor voegt de GF-fractie nauwelijks volume toe aan het restafval. Daarom zal de bestaande capaciteit van de huidige restafvalcontainer, qua volume, toereikend blijven.

Op basis van vorenstaande overwegingen stellen wij u voor om per februari 2008 de volgende gewijzigde inzamelingsmethode van de GF- en de T-fractie in te voeren:

- voor woningen met een (groene) minicontainer voor GFT-afval de GF-fractie als restafval tweewekelijks met de grijze minicontainer voor restafval inzamelen en verwerken.
- voor woningen met een (groene) minicontainer de T-fractie (tuinafval bestaande uit snoeihout, blad, gras e.d.) tweewekelijks met de groene minicontainer inzamelen.
- deze T-fractie vervolgens bewerken en geschikt maken voor biomassa.

De inzameling en verwerking van GFT-afval bij woningen van het type gestapelde bouw en hoogbouw blijft ongewijzigd.

Zomerinzameling:

Als de natte GF fractie zich mengt met droog restafval zal het vocht daar snel en voor een groot deel aan worden onttrokken. Daardoor kan het (stank veroorzakende) rottingsproces worden voorkomen. Verder is deze GF-fractie vaak door de bewoners zelf al verpakt in plastic of papier alvorens het in de container wordt gedaan. Al met al neemt daardoor de mogelijkheid tot het ontstaan van stankoverlast aanmerkelijk af danwel zal daarvan feitelijk geen sprake meer zijn.

De wettelijke plicht voor gescheiden inzameling van GFT-afval is, in onze gemeente vanaf 1996, aanleiding om gedurende de warmere zomermaanden juni, juli en augustus dat afval iedere week in te zamelen. Aanleiding hiervoor was destijds een discussie over stankoverlast als GFT-afval onder warme omstandigheden langer in een container verblijft.

Het organiseren van deze zomerinzameling is een jaarlijks terugkerende bijzonder lastige aangelegenheid. Dat moet immers met inhuur van uitzendkrachten in de vakantiemaanden waarin alle overige inzamelactiviteiten ook doorgang moeten blijven vinden. Bovendien zijn juist in die periode uiteraard ook veel van onze vaste medewerkers met vakantie. En ook die vaste medewerkers moeten dus al worden vervangen door inhuurkrachten.

Kortom een jaarlijks terugkerende lastige en dure aangelegenheid die, vanwege de extra verkeersbewegingen in relatie tot het "rendement", bovendien ook nog slecht voor het milieu is. Uit onderzoek blijkt dat de zomerinzameling nauwelijks een verhoging van het opgehaalde GFT afval geeft te zien. Veel containers worden niet buiten gezet en wat buiten staat is voor het merendeel minimaal gevuld. Gesteld kan worden dat, door de bank genomen, in de zomerperiode dezelfde hoeveelheid wordt opgehaald echter met een dubbele inzet van mens en voertuig.

Wat betreft het instrument zomerinzameling zijn wij redelijk uniek in den lande. Uit onderzoek blijkt dat nog geen 30 van de 443 gemeenten op een of andere wijze iets van een zomerinzameling hebben. Dat varieert van een volwaardige zomerinzameling zoals wij die kennen, tot een snipperroute waarbij periodiek tuinafval wordt opgehaald. Als 100.000 + gemeente zijn wij samen met de gemeente Haarlemmermeer zelfs de enige met een zomerinzameling voor GFT-afval. Deze gegevens ontleen wij aan een jaarlijkse CBS-enquête van Senternovem.

Op grond van het vorenstaande stellen wij in combinatie met onze voorstellen voor een gewijzigde GFT inzameling tevens voor de zomerinzameling met ingang van 2008 te stoppen. Dit is mogelijk doordat de aanleiding, voor de invoering daarvan destijds, door ons voorstel tot een andere GFT inzameling nu, op een andere wijze wordt weg genomen. Door afschaffing van de zomerinzameling ontstaat een extra milieuvoordeel als gevolg van de afname van transportbewegingen, geluid, hoeveelheid brandstof, emissie van uitlaatgassen en fijn stof. Het serviceniveau aan de burger, voor wat betreft het ophalen en afvoeren van tuinafval, blijft overigens op het huidige hoge peil aangezien:

- het systeem van de wekelijks alternerende inzameling niet wordt aangepast.
- grof snoeiafval nog steeds gratis op afroep aan huis, mits goed aangeboden, opgehaald kan worden.
- grof snoeiafval nog steeds gratis naar één van de milieustations kan worden gebracht.
- burgers nog steeds gratis extra groene containers voor eigen gebruik kunnen aanvragen indien daaraan behoefte bestaat in verband met de omvang van de tuin.

In onze communicatie met de burger, na een positief besluit van uw raad, zullen wij vorenstaande blijvende breng- en haalmogelijkheden uiteraard betrekken.

▪ **Financiële paragraaf:**

Instemmen met de voorgestelde wijzigingen geeft een financieel voordeel van € 350.000,-. Uiteraard is daarbij rekening gehouden met hogere verwerkingskosten van het restafval door de toevoeging van de GF-fractie. Ook is rekening gehouden met een geringe mate van vervuiling van de T-fractie omdat burgers hun totale afval zullen blijven aanbieden zoals ze dat tot op heden doen. In de communicatie zal aan dit aspect uiteraard de nodige aandacht worden geschonken. Door een deel van dat voordeel (€ 210.000,-) daarvoor in te zetten, zal per 2008 de afvalstoffenheffing kunnen worden verlaagd met € 3,55 per aansluiting. Het resterende deel van € 140.000,- zal worden gebruikt ter afdekking van de kosten van inning van de Afvalstoffenheffing (€ 130.000,-) en die van milieuhandhaving (€ 10.000,-). Beide bedrijfsgebonden kosten werden tot nu toe niet of slechts gedeeltelijk in de heffing verwerkt. Een en ander zal als ombuigingsmaatregel bij de begrotingsbehandeling 2008 worden ingebracht.

▪ **Conclusie:**

De conclusie van dit voorstel is dat aanpassing van de huidige GFT inzameling zoals in dit voorstel aangegeven zowel milieuhygiënisch als bedrijfsmatig en financieel feitelijk alleen maar voordelen heeft.

5) Voorstel

Instemmen met bijgevoegd conceptbesluit.

Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenberg mr. dr. A.G.J.M. Rombouts

Bijlagen:

Ter inzage:

Steller : Vervoort
Tel. : 073-6156535
E-mail : pive@s-hertogenbosch.nl

De gemeenteraad van 's-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 2 oktober 2007;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 augustus 2007, regnr. 07.0677;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

1. in te stemmen met een wijziging van de GFT inzameling bij laagbouw in die zin dat de GF-fractie met ingang van februari 2008 voortaan met de container voor restafval moet worden aangeboden en de T-fractie met de groene container.
2. met ingang van 2008 de huidige zomerinzameling te laten vervallen.
3. het aangegeven voordeel op de verwerkingskosten met ingang van 2008 in de afvalstoffenheffing verrekenen zoals aangegeven in het voorstel.
4. de afvalstoffenverordening dienovereenkomstig aan te passen.

's-Hertogenbosch,
De gemeenteraad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. A. van der Jagt

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts